

**Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка**

**Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка**

**Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка**

Littera Scripta Manet:

**Нові тенденції у перекладознавстві,
філології та лінгводидактиці у контексті
глобалізаційних процесів**

**Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів та молодих учених**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
5 листопада 2025 року

Житомир 2025

УДК 81'255:81'42:001.891

Н-76

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року,
протокол № 22*

Рецензенти:

Антонюк Н. М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Могельницька Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету «Житомирська політехніка»;

Соловйова Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Littera Scripta Manet : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених "**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**" / за ред. Полховської М. В., Борисенко Н.Д., Мосієнко О. В., Лисецької Ю. В. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. Вип. 11. 406 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 5 листопада 2025 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну, перекладознавчу та лінгводидактичну галузі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат,

власних імен, посилань на наукові та літературні джерела, інші відомості відповідають автори публікації.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.

©Колектив авторів,2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

46.Киричук А. Б. Лексичні та граматичні особливості перекладу Європейської конвенції з прав людини	134
47.Клачко Л. М. Метод проєктів як інструмент розвитку діалогічного мовлення учнів старших класів	137
48.Козир Т. Rendering Wizards' Realia in Subversive by Col-Leen Cowley	138
49.Кондратюк О. Стратегії та трансформації при перекладі okazіоналізмів	141
50.Космус С. В. Військовий переклад як засіб міжкультурної комунікації в умовах міжнародних операцій	144
51.Красноок Д. В. Комунікативні стратегії іспанськомовних соцмереж: прагматичний аспект	147
52.Кривошей В. В. Лінгвостилістичні особливості відтворення персонажного мовлення в англо-українському перекладі серіалу "FRIENDS"	150
53.Крушельницька К. З. Відтворення авторських неологізмів при перекладі фентезі трилогії «Хроніки Безночі»	153
54.Крушельницький Н. І. Інтеграція штучного інтелекту в художній переклад у контексті сучасного перекладознавства	155
55.Кулибаба В. О. Вплив перекладу на сприйняття серіалу «Картковий будинок» українським глядачем	157
56.Кунатовська Є. М. Цифрова платформа ELEXIS у контексті мовної освіти: можливості та перспективи	160
57.Купчинська Д. В. Лексико-стилістичні особливості перекладу гендерно маркованих елементів у рекламних текстах	163
58.Курушина К. В. Проблеми передавання імен персонажів у перекладі художніх текстів (на прикладі фентезі «Із крові й попелу» Дженніфер Л. Арментраут)	166
59.Лазарчук Я. О. Переклад американських художніх текстів першої половини ХХ століття українською мовою	169
60.Легка Л. В. Лінгвістичні особливості інтернет-медіа як нового формату масової комунікації	172
61.Лейковська Н. П. Rendering Dark Academia Style in Ukrainian: The Case of Alexis Henderson's 'An Academy for Liars'	174
62.Лисюченко З. В. Класифікація та роль обмежувальних часток у вираженні, фокусуванні та виділенні інформації	176
63.Лихотворик Є. В. Функціонування реалій у науково-фантастичному романі «Дюна» Френка Герберта: лінгвокраїнознавчий аспект	178
64. Ліхтанська А. О. Особливості українського перекладу політичних метафор у британській пресі на матеріалі промов Дональда Трампа	182
65.Ліщук Ю. В. Проблеми відтворення термінології у перекладі юридичних документів ЄС	185
66.Лозінська М. В. Teaching Writing to Young Learners With Special Needs in the Inclusive Classroom	188
67.Луцик Ю. О. Peculiarities of Intertextuality in the Women by Kristin Hanna and Ways of Its Rendering Into Ukrainian (191

Література

1. Ширяєва О. Оказіоналізм у художньому тексті: лінгвальний статус та головні ознаки (на матеріалі роману Г. Мюллер «Гойдалка дихання»). *Іноземна філологія*. 2014. Вип 127. С. 104-109.
2. Денисова І. В. Оказіональне слово як одна зі стилістичних особливостей жанру фентезі. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу КиєвоМогилянська академія]. Сер. : Філологія. Мовознавство. 2013. Т. 216. Вип. 204. С. 31–35.
3. House J. *Translation Quality Assessment: Past and Present* (2015)
4. Cambridge Dictionary. URL : <https://dictionary.cambridge.org/>

Космус С. В.
гр. АУП-35
Тернопільський національний університет імені
Володимира Гнатюка
Наук. керівник – к. ф. н., доцент Гоца Н. М.

ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕКЛАД ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЙ

У сучасному світі роль військового перекладу зростає разом із міжнародним співробітництвом у галузі безпеки й оборони [1, с. 249; 2, с. 15]. Це складний процес, що поєднує лінгвістичну точність, культурну обізнаність і високу відповідальність [3, С. 102-105; 6, с. 10]. Військовий переклад критично важливий для міжнародної взаємодії, забезпечуючи точність відтворення інформації та запобігаючи непорозумінням між військовими різних країн [1, с. 253; 2, с. 22; 4, с. 49]. Особливо актуальний він для Збройних сил України у миротворчих місіях під егідою ООН, НАТО та ЄС [4, с. 47; 5, С. 12-14].

Зважаючи на це, метою представленої розвідки є окреслити роль військового перекладу як засобу міжкультурної комунікації та його значення для ефективної взаємодії у міжнародних військових операціях.

За словами К. І. Резніченко, військовий переклад – це форма міжкультурної комунікації та медіація у гібридних війнах [4, с. 45]. Такий переклад забезпечує ефективну комунікацію між підрозділами різних країн та цивільними структурами оборони [1, с. 250; 3, с. 110].

Для цього потрібні знання військової термінології, командних структур, стратегічних, тактичних і логістичних концепцій [3, С. 112-115; 6, с. 20].

Військові перекладачі є невід’ємною складовою миротворчих операцій і координації дій у навчаннях та польових умовах [5, С. 14-16; 6, с. 22], що виступають посередниками між культурами, запобігаючи непорозумінням [4, с. 48; 6, с. 15].

І. В. Корунець та Є. В. Резніченко відзначають, що перекладачі відіграють роль посередників у миротворчих місіях і спільних навчаннях, долаючи мовні та культурні бар’єри [3, с. 130; 5, С. 18-19]. Їх підготовка охоплює мовні, культурні та психологічні аспекти, дотримання професійних стандартів і конфіденційності [3, с. 131; 6, с. 38].

Робота перекладача важлива для міжкультурної комунікації: вони не лише передають слова, а поєднують різні системи цінностей і традицій, сприяючи порозумінню між військовослужбовцями [3, с. 120; 6, с. 25]. Справжня армійська комунікація неможлива без розуміння культури мовлення, форм звертань та емоційних відтінків, що часто не мають прямих еквівалентів [1, с. 252; 2, с. 20; 3, С. 122-125]. Культурні бар’єри проявляються у різних моделях комунікації та тлумаченні військових символів, що може спричиняти непорозуміння [4, с. 50].

Використання спеціалізованих словників і глосаріїв знижує ризик помилок і забезпечує точність перекладу [6, С. 30-32]. Перекладач повинен добре знати терміни, аббревіатури, стиль мовлення та розуміти історичний, політичний і соціальний контекст формувань. Емоційна стійкість дозволяє залишатися нейтральним навіть у складних ситуаціях. Особливо важливо це у миротворчих операціях, де від якості перекладу залежить довіра, безпека та життя учасників [5, С. 16-17]. Військовий переклад – це не лише знання мови, а й глибоке розуміння культури, традицій і цінностей [4, с. 48; 6, с. 36]. Перекладачі

виступають мостом між культурами, допомагаючи військовим досягати взаєморозуміння і виконувати завдання [3, с. 128; 5, с. 18].

Подальший розвиток військового перекладу пов'язаний із міжнародною співпрацею, підвищенням вимог до перекладачів і впровадженням нових технологій, що покращить міжкультурну комунікацію та безпеку в міжнародних операціях [2, с. 25; 5, с. 19; 6, с. 40].

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вдосконалення підготовки військових перекладачів, розробку нових технологічних інструментів перекладу та аналіз впливу культурних чинників на ефективність комунікації в багатонаціональних військових контекстах.

Література

1. Archie W. C. The Interpreter in Peace and War. *The French Review*: Vol. 22, No. 3 (Jan., 1949), pp. 249-255.

2. Torikai, K. *Voices of the invisible presence: diplomatic interpreters in postWorld War II Japan*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2009. 197 p. Режим доступу: https://www.google.com.ua/books/edition/Voices_of_the_Invisible_Presence/EVs6A AAAQBAJ?hl=uk&gbpv=1&dq=Torikai,+K.+Voices+of+the+invisible+presence:+diplomatic+interpreters+in+postWorld+War+II+Japan.+Amsterdam+and+Philadelphia:+John+Benjamins+Publishing+Company,+2009&pg=PA191&printsec=frontcover

3. Корунець, І. В. Вступ до перекладознавства: [Підручник] Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.

4. Резніченко К. І. Специфіка військового перекладу як виду перекладацької діяльності. *Вісник Херсонського державного університету. Серія «Філологічні науки»*. 2021. Вип. 2. С. 45-50.

5. Долинський Є. В. Теоретичні та практичні основи військового перекладу в контексті мовної підтримки Збройних Сил України. *Науковий вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія «Філологія»*. 2023. № 1. С. 12-18.

6. Лісовський В. М., Балабін В. М., Чернишов О. О. *Основи військового перекладу (англійська мова)*. Київ: Видавництво «Спадок», 2010. 320 с.

Красноок Д.В.
гр. МЛІСм12414
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Наук. керівник – доктор філософії, доцент Бахтіна А.О.

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ІСПАНСЬКОМОВНИХ СОЦМЕРЕЖ: ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ

Соцмережі трансформувалися із вузькоспеціалізованих платформ для взаємодії у всеохоплюючі глобальні середовища, які відіграють ключову роль у формуванні суспільної думки, конструюванні ідентичності та здійсненні комунікативного впливу. Вони стали інтегральною частиною щоденного існування мільйонів людей, створюючи особливий комунікаційний простір, де мова функціонує за новими, мінливими принципами [2, с.268-272]. В цьому контексті іспанська мова, яка займає третю позицію за чисельністю користувачів у всесвітній мережі Інтернет, об'єднує значну транснаціональну аудиторію, що робить її важливим об'єктом для новітніх дослідження мовних процесів. Лінгвістична компресія, інтенсивна міждіалектна взаємодія, безперервний приплив лексичних нововведень та формування розгалужених мультимодальних прагматичних засобів підтверджують, що соціальні мережі в іспанськомовному середовищі є не лише платформою для спілкування, але й впливовою лабораторією мовних трансформацій [1, с.433-445].

Функціонування мови в соціальних мережах неможливо досягнути без аналізу прагматичних трансформацій, насамперед як використовуються лінгвістичні та нелінгвістичні інструменти для реалізації комунікативних намірів. Так, аналіз комунікативного дискурсу іспаномовної інфлюенсерки в Instagram Aida Domènech (Dulceida) виявив різноманітні методи самопрезентації та взаємодії з аудиторією, типові для актуальної цифрової культури. Насамперед, вона вдається до максимальної інтимізації, щоб мінімізувати дистанцію з